

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ З БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ

назва навчальної дисципліни

очна (денна)

обов'язкова професійна

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

освітньо-професійна програма «Охорона праці»

назва освітньої програми

підготовки магістра

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

код та найменування спеціальності

мова навчання українська

Рекомендовано кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2022-2023 навчальний рік. Протокол від «29» серпня 2022 року № 2

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти з безпеки і гігієни праці»

(назва навчальної дисципліни)

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС наша країна взяла чіткий курс на побудову європейських підходів у всіх сферах діяльності, у тому числі й у питаннях ставлення до безпеки людської праці. Правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів та закладених в них принципів організації праці закріплені у ст. 9 Конституції України, де визначено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Створення цілком безпечних та здорових умов праці є одним з найважливіших завдань, що стоять перед державою. Саме тому виникла потреба у вивченні міжнародних та європейських стандартів у сфері охорони праці, оскільки їх основним завданням є оптимальне поєднання умов праці та засобів виробництва в трудовому процесі для створення максимальної ефективності функціонування виробничих структур та працівників на робочих місцях. А це є важливим напрямом діяльності магістра з цивільної безпеки – фахівця у сфері охорони праці, що обумовлює важливість і унікальність зазначеної дисципліни.

Міжнародні стандарти з безпеки і гігієни праці (далі міжнародні стандарти з БГП) – це дисципліна, яка вивчає стан, зміст і можливості та шляхи запровадження міжнародних та європейських стандартів безпеки та гігієни праці у систему управління охороною праці підприємства (установи, організації) з метою запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці. Предметом вивчення дисципліни є передумови появи, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Малько Олександр Дмитрович, старший викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 304. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	malko_ad@ukr.net
Наукові інтереси*	Імплементация міжнародних стандартів у сферу охорони праці. Прогнозування та оцінка техногенної безпеки.
Професійні здібності*	Професійні знання, досягнення практичних результатів у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Стаття: problems of adaptation of the legislation of Ukraine in the sphere of ensuring the human right to safe working conditions to international and European standard. Тези доповідей: міжнародні та європейські стандарти у сфері охорони праці; використання європейського досвіду

	для удосконалення управління охороною праці ремонтного підприємства; про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці; впровадження ризикорієнтованого підходу у систему управління охороною праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 304. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо

Мета вивчення дисципліни: формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо застосування міжнародних і європейських стандартів з безпеки і гігієни праці у практичній діяльності фахівця з охорони праці.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

- засвоєння основних положень міжнародних і європейських стандартів, що стосуються забезпечення безпеки підприємств;

- оволодіння навичками самостійного аналізу різних видів міжнародних і європейських стандартів, та оцінювання перспектив їх впровадження на підприємствах.

Дисципліна займає провідне місце в процесі підготовки фахівця з охорони праці і є однією із дисциплін, яка безпосередньо спрямована на підвищення ефективності функціонування виробничих структур та працівників на робочих місцях.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	Очна (денна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна компонента
Рік підготовки	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	12
- практичні заняття (годин)	8
- семінарські заняття (годин)	10
- самостійна робота (годин)	60
- індивідуальні завдання* (науково-дослідне) (годин)	10
- підсумковий контроль	екзамен

Передумовою для вивчення дисципліни є дисципліна «Діяльність міжнародної організації праці»

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

Доносити професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять.

Відповідно до освітньої програми – «Охорона праці», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Визначати показники та характеристики продукції, процесів, послуг щодо їх відповідності вимогам стандартів під час розв'язання практичних задач з питань охорони праці.	ПРН12.
Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності.	ПРН13.
Розробляти програми щодо поліпшення умов праці та стану виробничого середовища, техніки безпеки і гігієни праці, охорони та відтворення довкілля; розробляти дії стосовно захисту найбільш уразливіших груп працюючих (жінок, молоді, людей похилого віку, працюючих емігрантів); взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші вікові, гендерні та (або) культурні відмінності.	ПРН20.
Застосовувати нові підходи до аналізу процесів і стану об'єктів, прогнозування можливих причин виникнення нещасних випадків, надзвичайних ситуацій техногенного характеру з метою оцінювання рівнів ризику та можливих наслідків (застосувати методи експертних оцінок професійних ризиків та теорії прийняття управлінських рішень), обґрунтувати пропозиції щодо зменшення рівня професійних ризиків.	ПРН21.
Аналізувати і застосовувати норми законодавства України з питань державного управління у сфері охорони праці, формулювати завдання управління безпекою праці, реалізовувати державну політику та контроль в цій галузі	ПРН23
Запроваджувати міжнародні і європейські стандарти безпеки та гігієни праці у систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), та на їх основі розробляти документи з охорони праці, з метою запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці.	ПРН24

Дисциплінарні результати навчання	
Застосовувати отримані знання та навички про переваги, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці	ДРН1
Оперувати понятійним (термінологічним) апаратом міжнародних та європейських стандартів	ДРН2
Вибирати найдоцільніші методи впровадження міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки підприємств;	ДРН3
Застосовувати отримані знання про переваги, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці.	ДРН4

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (професійні)	ЗК, ПК
Здатність застосовувати знання та навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у практичній діяльності.	ЗК 5.
Здатність організувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних.	ПК 07.
Здатність здійснювати облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на підприємстві.	ПК 10.
Здатність здійснювати діяльність у межах забезпечення страхування працівників від нещасних випадків на виробництві.	ПК 11.
Здатність прогнозувати економічну ефективність заходів, спрямованих на зниження рівнів виробничого травматизму, професійної захворюваності, аварійності, поліпшення умов праці.	ПК 12.
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати положення міжнародних та європейських стандартів безпеки та гігієни праці, для запровадження в систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), для запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці.	ПК13.
Очікувані компетентності з дисципліни	
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати положення міжнародних та європейських стандартів безпеки та гігієни праці, для запровадження в систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), з метою запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці.	К01.
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати найдоцільніші методи впровадження міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки підприємств	К02

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1 МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ З БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ

Тема 1.1 Організаційно-правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Актуальність і необхідність впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки праці. Правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів. Види міжнародних і європейських стандартів з безпеки праці. Основні поняття з безпеки і гігієни праці у світлі відповідних міжнародних та європейських стандартів.

Тема 1.2 Міжнародні та європейські стандарти з безпеки праці та гігієни праці

Міжнародні організації, які приймають нормативно-правові акти у сфері БПП: Міжнародна Організація Праці; Міжнародна агенція з атомної енергії; Всесвітня організація охорони здоров'я; Організація економічного співробітництва та розвитку; Міжнародна організація цивільної авіації. Особливості сучасного міжнародного правового регулювання охорони праці. Міжнародна нормативно-правова база з питань БПП.

Основні напрямки політики Європейського Союзу у сфері праці. Нормативно-правова база Європейського Союзу з питань БПП. Рамкова директива Європейської Ради 89/391/ЕЕС та її основні положення. Директиви, які забезпечують адаптацію принципів рамкової директиви до конкретних завдань.

Модульний контроль 1.

МОДУЛЬ 2 УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА РИЗИКОМ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Тема 2.1 Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами

Сучасні підходи до управління охороною праці. Система управління безпекою та гігієною праці OHSAS 18001. Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018. Порядок, завдання і результати організацій за ISO 45001:2018. Інтегровані системи менеджменту. Варіанти і моделі формування інтегрованих систем менеджменту. Використання міжнародних стандартів «Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці ISO 45001:2018», «Системи ризик-

менеджменту ISO 31000», «Соціальна відповідальність SA 8000» та ін. в рамках інтегрованої системи менеджменту.

Тема 2.2 Впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці

Стан і шляхи зближення законодавства України з нормами міжнародного та європейського права в галузі охорони праці. Завдання адаптації охорони праці України до міжнародних та європейських стандартів, які визначені Національним профілем з безпеки та гігієни праці. Основні напрями та завдання побудови системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризик-орієнтованого підходу.

Модульний контроль 2.

Екзамен

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота*
3-й семестр					
Модуль 1 Міжнародні та європейські стандарти з безпеки і гігієни праці					
Тема 1.1 Організаційно-правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.	12	2	2	8	
Тема 1.2 Міжнародні та європейські стандарти з безпеки та гігієни праці. Модульна контрольна робота 1.	36	4	8	24	
Разом за модулем 1	48	6	10	32	
Модуль 2 Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами					
Тема 2.1 Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами	24	4	4	16	
Тема 2. Впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці. Модульна контрольна робота 2.	18	2	4	12	
Разом за модулем 2	42	6	8	28	
Разом	90	12	18	60	

* Модульна контрольна робота виконується в процесі семінарських і практичних занять

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційно-правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.	2
2	Міжнародні стандарти з безпеки праці та гігієни праці	2
3	Європейські стандарти з безпеки праці та гігієни праці	2
4	Міжнародні стандарти OHSAS та ISO	2
5	Основні напрями та завдання побудови системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризикорієнтованого підходу.	2
	Разом	10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виїзне заняття. Ознайомлення з досвідом впровадження на підприємстві міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.	6
2	Шляхи запровадження ризикорієнтованого підходу в СУОП.	2
	Разом	8

Орієнтовна тематика індивідуальних (науково-дослідних) завдань (аналітичний огляд, аналіз нормативно-правових актів, діяльності міжнародних організацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо).

1. Аналітичний огляд нормативно-правового забезпечення у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.

2. Аналіз вітчизняного і міжнародного (європейського) понятійного апарату з безпеки та гігієни праці.

3. Аналітичний огляд міжнародних організацій, які приймають нормативно-правові акти у сфері БГП.

4. Стан і проблеми сучасного міжнародного нормативно-правового регулювання охорони праці.

5. Аналітичний огляд діяльності Європейського союзу і Ради Європи у сфері забезпечення належних і сприятливих умов праці.

6. Стан і проблеми сучасного Європейського нормативно-правового регулювання охорони праці.

7. Аналітичний огляд стандарту ISO 45001: 2018.

8. Стан і проблеми впровадження в Україні інтегрованих систем менеджменту.

9. Аналіз поточної ситуації з БГП в Україні, та визначення пріоритетних напрямків приведення чинної правової бази БГП у відповідність до міжнародних і європейських трудових норм.

10. Ретроспективний опис процесу сертифікації підприємства за стандартом ISO 4501: 2018.

Форми та методи навчання

МН1. Словесні методи навчання, серед яких частіше застосовується:

- лекція – усний виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою матеріалу;

- пояснення — вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду здобувачів вищої освіти. Наприклад: пояснення сутності міжнародних та європейських стандартів, сфер і методів їх застосування та ін..

МН2. Практичні методи навчання, серед яких часто використовуються вправи (сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу).

МН3. Наочні методи навчання

- робота з навчально-методичною літературою та відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання.

- самостійна робота (спрямована на використання набутих знань при розв'язанні програмних завдань).

МН4. Методи стимулювання навчальної діяльності:

- метод навчальної дискусії – суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу; –

- метод створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу використання прикладів приведення підприємств у відповідності до вимог міжнародних стандартів шляхом їх сертифікації.

МН5. Методи контролю і самоконтролю у навчанні – це сукупність методів, які дають можливість перевірити рівень засвоєння знань, сформованість вмінь і навичок.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен, індивідуальні завдання, виступи на наукових конференціях. Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX*	незадовільно
0-34	F*	

*Здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки FX або F, повинні: при оцінці FX пройти поточний контроль, виконати контрольну роботу (якщо зазначене не було виконано) та перескласти екзамен, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі відповіді на заняттях, фронтального та індивідуального опитування, проведення тестового та модульного контролю (МК). Поточний контроль може проводитися наступними способами:

– усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попереднього заняття;

– письмовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу теми;

– тестовий контроль – як правило, проводиться після завершення вивчення матеріалу модуля дисципліни, або окремої теми;

– комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Підсумковий контроль проводиться на завершальному етапі навчання. Заключною формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен. Екзамен проводиться, відповідно до методичних вказівок до екзамену, за білетами або в системі OPEN-Test2. Час проведення екзамену визначається, за окремим розкладом, під час сесії. На екзамен вноситься теоретичний (лекційний) та практичний матеріал. Дозволяється після надання письмової відповіді проводити

співбесіду зі здобувачем вищої освіти для уточнення оцінки як з ініціативи викладача, так і з ініціативи здобувача.

Оцінка за підсумковий контроль виставляється за результатами накопичення балів за поточний контроль, виконання індивідуального завдання і відповіді на екзамені.

Критерії поточного оцінювання знань

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 2 балів):

2 бали – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;

1 бал - здобувач був присутній на лекції або він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;

-0 балів - здобувач не був присутній на лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному і семінарському занятті (оцінюється від 0 до 4 балів):

4 бали – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

2 бали – здобувач невпевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

1 бал – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може окреслити основні аспекти визначеної теми;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкриває лише окремі положення, допускаючи при цьому суттєвих помилок.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і виконується у вигляді аудиторної письмової роботи або складання тесту в системі OPEN-Test2, під час останнього семінарського або практичного заняття, в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється від 0 до 8 балів):

8 балів – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, дотримано всі вимоги до виконання;

6 балів – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, але вони недостатньо обґрунтовані, або у відповідях наявні незначні помилки;

4 бали – вірні відповіді дано на 50% запропонованих питань;

2 бали - вірні відповіді дано менше, ніж на 50% запропонованих питань, наявні значні помилки;

0 балів – відповіді відсутні або робота містить грубі помилки на більшість запропонованих питань.

Індивідуальні завдання (аналітичний огляд, аналіз нормативно-правових актів, діяльності міжнародних організацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо) є однією з форм роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для повної реалізації ними творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів (оцінюється від 0 до 10 балів):

10 балів – індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, на основі проведених досліджень та повністю виконані вимоги до його оформлення або він участь у міжнародній науковій конференції, олімпіаді і посів призове місце чи має наукову публікацію;

9 балів - індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, на основі проведених досліджень, але допущені незначні помилки;

8 балів – індивідуальне завдання здобувачем виконане майже на 90% від загального обсягу, на основі проведених досліджень та допущені незначні помилки;

7 балів – обсяг індивідуального завдання, яке виконане здобувачем становить 80% від загального обсягу та допущені незначні помилки;

6 балів – здобувач виконав індивідуальне завдання лише на 70% від загального обсягу та допущені помилки

5 балів – обсяг індивідуального завдання, яке виконане здобувачем становить понад 50% від загального обсягу та допущені помилки;

3 бали – виконана частина індивідуального завдання складає близько 25% від загального обсягу та допущені суттєві помилки;

2 бали – обсяг індивідуального завдання складає лише 10% від загального обсягу та допущені суттєві помилки;

0 балів – індивідуальне завдання здобувачем не виконане.

Критерії підсумкового оцінювання знань на екзамені

Екзамен здається у письмовому вигляді за білетами або за результатами тестового контролю в системі OPEN-Test 2. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (оцінюється від 0 до 26 балів):

26 балів - здобувачеві, який повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2), опанував рекомендовану літературу. При цьому оцінку – 26 балів можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

22 бали – здобувачеві, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях на питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2) допустив несуттєві неточності;

18 балів – здобувачеві, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні та у відповідях допустив помилки;

14 балів – здобувачеві, який показав задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допустив помилки;

10 балів – здобувачеві вищої освіти, який показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, в основному вивчив основні терміни дисципліни, але у відповідях допустив помилки;

5 балів здобувачеві вищої освіти, який, практично, не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, погано знає основні терміни дисципліни;

0 балів здобувачеві вищої освіти, який не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, не знає основні терміни дисципліни.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	3	6
	семінарські заняття	2	8
	практичні заняття	3	12
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт	1	8
	Разом за модуль 1		34
Модуль 2	лекції	3	6
	семінарські заняття	3	12
	практичні заняття	1	4
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт	1	8
	Разом за модуль 2		30
Разом за поточний контроль			64
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			10
III. Екзамен			26
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100
IV. Участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо*.			20

* Бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо додаються до балів за всі види навчальних занять та контрольні заходи з таким розрахунком, щоб сумарна кількість балів не перевищувала 100.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Порівняльна характеристика стану виробничого травматизму в Україні і провідних державах світу.

2. Необхідність і шляхи модернізації української нормативно-правової бази з БГП.

3. Правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів.
4. Визначення та види міжнародних і європейських стандартів з БГП.
5. Спільні риси європейських і міжнародних стандартів у сфері безпеки праці та законодавства України.
6. Спільні риси та відміни у визначенні основних понять з безпеки і гігієни праці європейських і міжнародних стандартів у сфері безпеки праці та законодавства України.
7. Міжнародні організації, які приймають нормативно-правові акти у сфері БГП.
8. Нормативно-правова база запровадження у національне трудове законодавство Міжнародних стандартів з БГП.
9. Види Міжнародних стандартів з БГП.
10. Міжнародні правові засади захисту права людини на справедливі та сприятливі умови праці.
11. Конвенції і рекомендації МОП з БГП.
12. Мета та зміст Конвенцій МОП № 155 та №187.
13. Документи з БГП, які прийняті ВООЗ.
14. Стан і перспективи приведення національного законодавства з охорони праці у відповідність до норм і стандартів МОП.
15. Соціальні завдання Європейського Союзу.
16. Законодавство Європейського Союзу у БГП.
17. Побудова і спрямованість нормативно-правової бази ЄС у сфері БГП
18. Групи директив ЄС за предметом законодавчого регулювання.
19. Основні вимоги директиви ЄС 89/391/ЄЕС.
20. Обов'язки роботодавця і працівника відповідно до положень директиви ЄС 89/391/ЄЕС.
21. Директиви ЄС, на які розповсюджуються вимоги директиви ЄС 89/391/ЄЕС.
22. Директиви ЄС, які Україна зобов'язується імплементувати у своє законодавство найближчими роками.
23. Сучасні підходи до управління охороною праці.
24. Міжнародна система оцінки безпеки ISRS.
25. Вимоги стандартів OHSAS 18000.
26. Міжнародна Організація Стандартизації (ISO) та її стандарти.
27. ISO 45001:2018 «Системи менеджменту охорони здоров'я и безпеки праці» його побудова, призначення і переваги.
28. Впровадження ISO 45001:2018 – запорука запобігання нещасних випадків

29. Система ризик-менеджменту як складова частина системи менеджменту організації

30. Складові управління ризиками у стандарті з ризик-менеджменту визначені стандартом ISO 31000

31. Методи оцінки ризиків за стандартом ІЕС 31010: 2019

32. Інтегровані системи менеджменту

33. Завдання адаптації охорони праці України до міжнародних та європейських стандартів, які визначені Національним профілем з безпеки та гігієни праці.

34. Етапи адаптації охорони праці України до міжнародних та європейських стандартів, які визначені Національним профілем з безпеки та гігієни праці.

35. Проблеми, що потребують розв'язання в процесі реформування системи управління охороною праці в Україні.

36. Шляхи і способи вирішення проблем, що потребують розв'язання в процесі реформування системи управління охороною праці в Україні.

37. Основні напрями та завдання побудови системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризикоорієнтованого підходу

38. Нові підходи до запобігання травматизму і професійним захворюванням у світлі міжнародних та європейських стандартів

Політика викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись певних дисциплінарних правил:

не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших здобувачів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;

- якщо здобувачу вищої освіти необхідно вийти з аудиторії, то він повинен попросити дозволу у викладача, піднявши руку;

- здобувач вищої освіти має право ставити питання викладачу, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення;

- здобувач вищої освіти має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань;

- тактовною поведінкою створювати сприятливу дієву атмосферу;

- бути уважним, стриманим, зрівноваженим. При бажанні відповісти на поставлене питання слід підняти руку та дочекатися дозволу викладача. Не перебивати викладача, відповідь здобувача вищої освіти, не заважати підказками;

- забороняється користуватися мобільним зв'язком.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки за заняття або мають пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і

пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача і якщо заняття не відпрацьовані здобувачі до складання екзамену не допускаються. Після ліквідації заборгованостей, які мають, здобувачі мають право на повторне складання екзамену.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти є:

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрої мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Охорона праці», рівень вищої освіти – другий, ступінь – магістр, в галузі знань 26 «Цивільна безпека», за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Харків 2021. URL: http://fteb.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/263_op_mag_21_1.pdf/.

2. Малько О.Д., Закоморна К.О. Міжнародні та європейські стандарти у сфері охорони праці. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми надзвичайних ситуацій». Харків 2020 р. - С.386-388.

3. Малько О.Д. Використання європейського досвіду для удосконалення управління охороною праці ремонтного підприємства.// Матеріали X - ї наукової інтернет-конференції «Реалізація права на працю і безпека людини в сучасних умовах життєдіяльності» Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого 2019 р. – С. 422-426.

4. Малько О.Д., Бульба О.О. Про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2020 р. С.383-385.

5. Малько О.Д., Закоморна К.О. Впровадження ризикорієнтованого підходу у систему управління охороною праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2021 р. С.270-272.

6. Oleksander Malko, Oleksiy Ilinskiy, Maryna Sarapina, Kateryna Zakomorna. Problems of adaptation of the legislation of Ukraine in the sphere of ensuring the human right to safe working conditions to international and European standard. Scientific and practical international conference: Public Administration in the 21st Century: Problems and Development Prospects. 20 November 2020. DOI: 10.5281/zenodo.4274916. Article 20.

7. О. Г. Серета. Європейські стандарти організації праці. Право та інновації № 4 (12) 2015. С.110-117

8. В. В. Березуцький. Європейський підхід до підготовки спеціалістів із охорони праці. ISSN 2411-2798 Вісник НТУ «ХП» 2015. №21(1130). С.155-162.

9. В. М. Андрієнко. Стандарти безпеки праці: зарубіжний досвід. Агросвіт № 6, 2014. С.41-47.

Інформаційні ресурси

1. Проект ЄС-МОП. Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Директиви ЄС та реформування законодавства України з БГП і трудових відносин. Біла книга URL:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf

2. Проект ЄС-МОП. На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні». Безпека і здоров'я на роботі. Матеріал до серії онлайн-тренінгів з міжнародних і європейських стандартів з питань праці.

URL:https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_742916/lang--uk/index.htm.

3. Проект ЄС-МОП. Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Національний профіль з безпеки та гігієни праці Україна. URL: [ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf)

4. В. М. Лук'яненко, І. В. Галич, О. В. Афанасьєва. Інтегровані системи менеджменту. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/8799>

5. Розпорядження КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р «Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2018-%D1%80#Text>.

6. «Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці ISO 45001:2018». <https://iso-management.com/wp-content/uploads/2018/04/ISO-45001-2018-perevod-ot-31-03-2018.pdf>.

7. Директива Ради Європи від 12 червня 1989 року «Про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі» 89/391/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text.

8. Конвенція МОП 1981 року «Про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище» №155. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text.

9. Узгодження українського законодавства з європейською нормативно-правовою базою з безпеки і гігієни праці: ключові питання. Журнал «Охорона праці і пожежна безпека» №7, 2019. URL: <https://oppb.com.ua/articles/uzgodzhennya-ukrayinskogo-zakonodavstva-z-uevropeyskoju-normatyvno-pravovoyu-bazoyu-z-0>.

Розробник:

старший викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент

Олександр МАЛЬКО